

Vadlīnijas Publisko iepirkumu organizēšanai elektroniskā formā

Materiāls izstrādāts ar mērķi sniegt ieteikumus Publisko iepirkumu (piedāvājumu iesniegšanas) organizēšanai elektroniskā formā.

Vadlīnijas sniedz ieskatu tiesiskajos un tehniskajos aspektos apskatot gan Nolikuma sagatavošanas aspektus, gan iepirkumu komisijas rīcību elektroniskā formā iesniegta piedāvājuma gadījumā.

**Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)
Publisko pakalpojumu departaments**

Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB)

Materiāls ir veidots atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un labākās prakses piemēriem uz tā sagatavošanas brīdi. Piemērojot šos principus, jāņem vērā materiālā minēto normatīvo aktu aktuālās redakcijas.

VARAM un IUB nesniedz oficiālus normatīvo aktu skaidrojumus, kas būtu saistoši citām personām vai iestādēm.

Decembris, 2013

Tiesiskais pamatojums, pienākumi un ierobežojumi

Lai iestādes publisko iepirkumu procesu nodrošinātu produktīvāku un caurskatāmāku, kā arī veicinātu finanšu un cilvēku resursu efektivitāti, publisko iepirkuma procesu pēc iespējas ieteicams organizēt elektroniskā formā – tas attiecas gan uz piedāvājuma iesniegšanu, gan uz iepirkuma dokumentācijas sagatavošanu un nosūtīšanu attiecīgajiem adresātiem.

Šobrīd jau vairākas iestādes iepirkuma piedāvājuma iesniegšanu organizē elektroniskā formā, vai pat nosaka, ka piedāvājums iesniedzams tikai elektroniski (LVRTC, VARAM).

[Publisko iepirkumu likums](#) (turpmāk – PIL) paredz vairākas iespējamās pieejas iepirkuma procesa/ tā daļas organizēšanai elektroniskā formā:

- 1) **Elektroniskā formā noformēts, bet pa pastu, vai personiski iesniegts piedāvājums** pasūtītāji pieņem elektroniskā formā iesniegtu piedāvājumu, kas nosūtīts pa pastu vai iesniegts personiski slēgtā aploksnē ievietotā elektronisko datu nesējā (elektroniskā formā pa pastu vai personiski iesniegts piedāvājums);
 - 2) **Piedāvājuma iesniegšana izmantojot elektroniskās iekārtas** pasūtītāji, kuri spēj nodrošināt PIL 33.panta piektajā un sestajā daļā un 34.pantā minēto prasību izpildi, piedāvājumu **saņem, izmantojot elektroniskās iekārtas** (elektroniski iesniegts piedāvājums);
- ❖ **Iepirkuma dokumentācijas noformēšana elektroniski** – pasūtītājiem atbilstoši PIL ir jānodrošina tieša elektroniska pieeja iepirkuma dokumentiem, kā arī savstarpējās saziņas, visas nepieciešamās dokumentācijas sagatavošana un nosūtīšana var notikt elektroniski, izmantojot drošu e-parakstu. Šī kārtība izmantojama gan elektroniski, gan papīra formā organizētās iepirkumu procedūrās.

Gadījumā, ja iepirkuma dokumentos nav īpaši noteikta iespēja piedāvājumu iesniegt elektroniski (ir noteikta prasība piedāvājumu iesniegt drukātā formā), pretendents ir tiesības iesniegt, savukārt pasūtītājam ir pienākums pieņemt arī piedāvājumu, kas noformēts elektroniska dokumenta formā atbilstoši normatīvo aktu prasībām un nosūtīts pa pastu vai iesniegts personiski slēgtā aploksnē ievietotā elektronisko datu nesējā.

Kā iepirkuma komisijai sagatavoties/ rīkoties saņemot elektroniski noformētu piedāvājumu – skat. vadlīnijas I daļu

Vadlīnijas skaidro kā organizēt iepirkumu, kur elektroniski tiek noformēts piedāvājums, taču tā iesniegšana notiek tradicionālā formā – izmantojot pastu, vai iesniedzot personiski.

(I) KĀ ORGANIZĒT IEPIRKUMU AR ELEKTRONISKI NOFORMĒTU, BET PA PASTU, VAI PERSONISKI IESNIEGTU PIEDĀVĀJUMU?

1) Vispārīgās prasības

Iepirkuma nolikumā ir iespēja paredzēt, ka piedāvājumu noformē elektroniskā formā (parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu), kas iesniegts pa pastu vai personīgi. Iestāde var noteikt, ka piedāvājums iesniedzams tikai elektroniskā formā.

Elektroniska formā noformēta piedāvājuma gadījumā, iepirkuma komisijai ir jāvērtē piedāvājuma noformējuma atbilstība iepirkuma dokumentos noteikto piedāvājuma noformējuma prasību mērķim, piemēram, attiecībā uz cauršūšanu, parakstīšanu, kopiju apliecināšanu u.tml.

Ja elektroniskā formā pa pastu vai personiski iesniegts piedāvājums tiek noraidīts piedāvājuma noformējuma prasību neatbilstības dēļ, ir jābūt objektīvam pamatojumam šādai rīcībai, piemēram, pretendenta piedāvājums nav iesniegts atbilstoši noformētā aploksnē, tādējādi nav nosakāms, kas un kam to ir iesniedzis, dokumenti nav noformēti kā viena datne, līdz ar to, izvērtējot šādu piedāvājumu, ir grūtības noteikt dokumentu sastāvu, piedāvājums nav parakstīts, attiecīgi, tas nav pretendents saistošs u.tml.

2) Speciālās prasības iepirkuma nolikumā

Lai veicinātu piedāvāto e-iespeju izmantošanu, iepirkuma nolikumā jāiekļauj papildu noteikumi, kas jāievēro, iesniedzot piedāvājumu elektroniskā formā.

Lai veicinātu piedāvājumu iesniegšanu elektroniski, nolikumā ieteicams iekļaut papildu noteikumus, kas pretendents jāievēro piedāvājuma noformēšanā, un iesniegšanā, lai izslēgtu gadījumus, ka piedāvājums tiek noraidīts nepietiekama vai neatbilstoša noformējuma dēļ.

Veicamās darbības:

būtu jāpapildina tādas nolikuma sadaļas kā „Piedāvājuma iesniegšana un atvēršana”, „Piedāvājuma noformēšana”, „Iesniedzamie atlases dokumenti” u.c. sadaļas, kurās jāatrunā uz elektroniskā formā iesniegtu piedāvājumu attiecināmās prasības (zem katras prasības ir doti attiecīgi piemēri, ko iestādes var iekļaut nolikumā, lai prasība tiktu izpildīta):

1) par piedāvājuma paraksta formu un iesniegšanas veidu:

- Kandidāti piedāvājumus var iesniegt līdz 2013.gada __.septembrim, plkst.--:-- (adrese), piedāvājumus iesniedzot personīgi vai atsūtot pa pastu. Pasta sūtījumam jābūt nogādātam šajā punktā norādītajā adresē līdz šajā punktā minētajam termiņam.
- Kandidātam piedāvājums jāiesniedz elektroniskā formā parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu.
- Ja pretendents piedāvājumu vai pieteikumu iesniedz elektroniskā formā, tas iesniedz PIL 39., 40., 41., 42., 43. un 44.pantā paredzētos sertifikātus, apliecinājumus un citus dokumentus līdz piedāvājumu vai pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām, ja šie dokumenti nav elektroniskā formā. Savukārt, pasūtītājs var noteikt, ka atsevišķus dokumentus var iesniegt kopijas elektroniskā formā un tikai nepieciešamības gadījumā var lūgt uzrādīt oriģinālu (pieteikuma iesniegšanas vai piedāvājuma vērtēšanas brīdī).
- Elektroniskā formā sagatavotais piedāvājums uz CD, DVD vai USB nesēja jāiesniedz līdz Nolikuma _punktā norādītajam termiņam slēgtā un aizzīmogatā aploksnē uz kuras jānorāda:

2) par elektronisko dokumentu noformēšanas dokumenta ievērošanu,

- Noformējot piedāvājumu kā elektronisku dokumentu, jāievēro normatīvie akti par elektronisko dokumentu noformēšanu.
- Piedāvājumam un visiem tam pievienotajiem dokumentiem ir jāatbilst visām šajā Nolikumā un tā pielikumos minētajām prasībām un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
- Piedāvājums jā sagatavo latviešu valodā, datorrakstā, tam jābūt skaidri salasāmam, bez labojumiem un dzēsumiem.

3) par dokumentācijas numerāciju, caurauklošanas un satura rādītāja prasību izpildīšanu,

- Piedāvājumā ietvertie dokumenti jāparaksta kopā kā viena datne, tādējādi nodrošinot prasības izpildi par dokumenta caurauklošanu attiecībā uz elektroniskā formā iesniegtu piedāvājumu. Piedāvājumā ietver atsevišķu datni, kurā ir norādītas pievienotās datnes (datnes nosaukums un īss saturs).

4) par piedāvājumā iekļaujamo datņu , t.sk. elektronisko kopiju, noformēšanu

- Elektroniskas formas (doc, docx, xls, xlsx, odf vai pdf formātā) iesniegtam piedāvājumam ir jābūt parakstītam ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu un ierakstītam uz elektronisko datu nesēja. Elektroniskās formas piedāvājums ir jāveido secīgi un pārskatāmi, lai tas būtu viegli uztverams un lasāms.
- Ja piedāvājumam pievieno dokumentu elektroniskās kopijas, tās jā saglabā PDF, JPG, TIFF vai PNG formātā, apliecinājuma parakstu noformējot:
 - atsevišķā datnē, ko kopā ar kopiju paraksta ar drošu elektronisko parakstu un laika zīmogu kā vienu datni;
 - ja dokumenta elektroniskās kopijas ir PDF formātā, pievienojot drošu elektronisko parakstu un laika zīmogu.

Piedāvājuma noformēšanai jāievēro dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas prasības, kas noteiktas šādos normatīvajos aktos:

- [Dokumentu juridiskā spēka likums](#),
- [Elektronisko dokumentu likums](#),
- [Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr. 916 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”](#),
- [Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 473 „Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprite starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām”](#).

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas [Elektronisko dokumentu noformēšanas un aprites vadlīnijas](#) skaidro normatīvajos aktos noteiktās prasības elektronisko dokumentu izstrādei, noformēšanai un apritei

3) Piedāvājuma saņemšana un atvēršana

Piedāvājumu atvēršanas laikā iepirkuma komisija pārliecinās par droša elektroniskā paraksta un laika zīmoga esamību elektroniskā formā iesniegtam piedāvājumam.

Piedāvājuma atvēršana elektroniskā formā iesniegtam piedāvājumam būtiski neatšķiras no papīra formā iesniegtam piedāvājuma saņemšanas un atvēršanas. Pasūtītājs nodrošina, ka neviens nevar piekļūt iesniegtajai informācijai pirms noteiktā termiņa beigām – iesniegtajiem dokumentiem Kontaktinformācija konsultācijām, komentāriem vai ieteikumiem par materiāla saturu:

drīkst piekļūt tikai noteiktā datumā pēc pilnvarotu personu vienlaikus veiktām darbībām (e-parakstu pārbaudes). Bez tam pasūtītājs nodrošina, ka piedāvājuma atvēršanas sēdē visiem iepirkuma komisijas locekļiem ir iespēja pārliecināties par minētās prasības izpildi.

Praktiski veicamās darbības:

- telpā, kurā paredzēta piedāvājuma atvēršana, vērtēšana un lēmuma pieņemšana, jābūt pieejamam datoram ar interneta pieslēgumu. Datorā ir jābūt uzinstalētai e-parakstu pārbaudes programmai. Ja šādas programmas nav, datni var atvērt un pārbaudīt, izmantojot <https://www.eparaksts.lv/lv/palidziba/parbaudit-edokumentu/> saiti.
- Atsevišķos gadījumos, iepirkuma komisijas pielieto praksi, ka pēc piedāvājuma atvēršanas un cenu nosaukšanas paraksta iesniegtos finanšu piedāvājumus, Tā pat var darīt arī elektroniska piedāvājuma gadījumā. Taču tā kā šī nav obligāta prasība, to var nedarīt, piedāvājuma summu fiksējot protokolā.

4) Piedāvājuma izskatīšana

Pasūtītājs nodrošina, ka pieeja piedāvājumiem pēc to atvēršanas saglabājas tikai attiecīgi pilnvarotām personām.

Piedāvājumus izskata, vērtē un lēmumu pieņem iepirkuma komisijas sēdē, taču gadījumos, kad piedāvājumus kāds no iepirkuma komisijas locekļiem vēlas papildus izskatīt individuāli sev piemērotākajā laikā un telpā, pasūtītājam, tāpat kā papīra formā iesniegta piedāvājuma gadījumā, jānodrošina, ka piedāvājums vai tā izdrukas nenonāk trešo personu rīcībā.

Praktiski veicamās darbības:

- organizēt elektroniski noformētā piedāvājumu izsniegšanu pret komisijas locekļa galvojumu,
- nepieciešams kontrolēt piedāvājumu izdruku skaitu, nepieļaujot to brīvu izplatīšanu konkrētajā iepirkumā neiesaistītām un trešajām personām.

Nolikumu piemērs elektroniski noformēta iepirkuma piedāvājuma iesniegšanai:

[Metu konkursa „Ar pakalpojumiem saistīto informācijas sistēmu arhitektūras rekomendējamā modeļa izstrāde” \(iepirkuma identifikācijas Nr.: VARAM 2013/18, 07.06.2013 Iepirkuma nolikums](#)

CITA NODERĪGA INFORMĀCIJA

- [IUB izstrādātās iepirkumu vadlīnijas un cita noderīga informācija](#)
- [Programmas „e-Parakstītājs” lietošana EDOC pakotņu veidošanai un parakstīšanai](#)
- [Elektroniskā dokumenta paraksta derīguma pārbaude PDF formāta dokumentam ar programmatūru Adobe Reader](#)
- [LVRTC lietotāja rokasgrāmata eParaksta lietotājiem](#)

(II) PIEDĀVĀJUMA IESNIEGŠANA IZMANTOJOT ELEKTRONISKĀS IEKĀRTAS (ELEKTRONISKI IESNIEGTS PIEDĀVĀJUMS)

Ja pasūtītājs piedāvājumu paredz saņemt izmantojot elektroniskās iekārtas, pasūtītājam jānodrošina speciālas iekārtas šādu piedāvājumu iesniegšanai atbilstoši PIL 34.panta prasībām. Pasūtītājam jāņem vērā, ka elektroniskajiem līdzekļiem jābūt publiski pieejamiem un savietojamiem ar vispārlietotiem informācijas un komunikācijas tehnoloģiju produktiem, tādējādi novēršot iespēju diskriminēt piegādātājus uz šā pamata. Ja šādu Likuma 34.panta prasībām atbilstošu elektronisko iekārtu pasūtītājam nav, tad pieteikumu un piedāvājumu elektroniska iesniegšana nav pieļaujama. Par elektroniskajām iekārtām PIL 34.panta izpratnē nav uzskatāms e-pasts bez papildu tehniskajiem risinājumiem PIL 34.pantā noteikto prasību nodrošināšanai, ņemot vērā, ka pa e-pastu nosūtīta piedāvājuma gadījumā nav iespējams pārliecināties, ka piedāvājums nav ticis atvērts.

Atbilstoši PIL 33.panta septītajai daļai, iesniedzot pieteikumu vai piedāvājumu elektroniski, kandidāts vai pretendents ir tiesīgs ar vienu drošu elektronisko parakstu parakstīt visus dokumentus kā vienu kopumu. Ja pieteikumu vai piedāvājumu var iesniegt elektroniski, pasūtītājs nav tiesīgs pieprasīt, lai papildus elektroniskajam pieteikumam vai piedāvājumam kandidāts vai pretendents iesniedz arī rakstveida pieteikumu vai piedāvājumu.

Šobrīd šādu piedāvājuma iesniegšanu iestādes organizē tikai retos gadījumos, jo tam nepieciešama speciāla elektroniska sistēma. Nākotnē šādu piedāvājumu iesniegšanas risinājumu nodrošinās arī [Elektronisko iepirkumu sistēma](#).